

Til
Fellesnemnda for Hornindal kommune og Volda kommune
Frå
Temakomit  for kommunenamn og heraldikk

Arbeidet med nytt kommunevåpen, grunngjeving for val av vinnarforslag og tilråding til Fellesnemnda.

Temakomit  for kommunenamn og heraldikk vart oppnemnt 9.03.2017 av Mellombels fellesnemnd for Volda og Hornindal kommunar. Desse vart oppnemnde: Kari Aslaug Hasle, Odd A. Folkestad, Rolf Taraldset og Siv Madeleine Kristensen. Leiar for komiteen vart Jon Tvinnereim.

Mandatet var   leggje fram for Mellombels fellesnemnd (heretter kalla Fellesnemnda) forslag til kommunenamn for den nye kommunen, og   leggje fram tilråding til ny heraldisk profil for den nye kommunen.

Den 18.05. 2017 la Temakomit  for nytt kommunenamn og heraldikk (heretter i teksten kalla Komitéen) fram forslag om nytt kommunenamn. **Volda** var Komitéen sitt forslag, og det vart seinare stadfesta av Fellesrådet og departementet.

I siste delen av mai 2017 lyste Komitéen ut open konkurranse om nytt kommunevåpen for nye Volda. Konkurransen vart annonsert i avisene Møre, Møre-Nytt, Fjordingen, Fjordabladet og Sunnmørsposten. I tillegg var konkurransen gjort kjend på heimesidene til dei to kommunane, Hornindal og Volda. D  fristen for innsending av forslag var ute, 1.09.2017, var i alt 53 forslag innkomne.

Om ein deler inn dei innsende forslaga etter motivval, har dei to største gruppene ulike kombinasjonar av dei eksisterande kommunevåpena for Hornindal og Volda, og ulike kombinasjonar av fjell, vatn og tunnel. Resten av forslaga har som motiv tre, padde, ambolt, ugle, fj rpenn, smietang, liljekonvall, alfakr ll, bok, navar og feler.

Alle dei 53 forslaga som kom inn, er lagde ved denne rapporten.

Fellesnemnda hadde lagt inn følgjande f ring for val av nytt kommunevåpen: «Kommunevåpen bør vere eit tydeleg og samlande symbol for kommunen».

D  medlemmane i Komitéen fr  Hornindal begge var ugilde for oppgåva med   k re vinnarforslag, vart Torunn Lødemel Stokkeland og Svein Otto Espe valde som varamedlemmar for Hornindal. For Volda vart deretter Tove Aurdal

Hjellnes og Jakob Helset valde som varamedlemmar. Tove Aurdal Hjellnes erklærte seg ugild. Ingen av dei to har møtt i Komitéen.

Komitéen vurderte i fleire møte forslaga med omsyn til motivval og utforming. Ein kom fram til at to omsyn er særleg viktige når vinnaren skal kårast:

1. Kommunevåpenet for nye Volda bør vere enkelt, tydeleg og ha god utforming
2. Symbolikken bør vere lett atkjennande og vise noko karakteristisk med assosiasjonar til viktige kjenneteikn som kvar av dei to kommunane har vore/er prega av.

Komitéen velde ut dei 10 mest aktuelle forslaga og brukte så elimineringsmetoden. I dette arbeidet vart mellom anna motiv som alt er i bruk i andre kommunevåpen, lagde til sides. I den endelege vurderinga kom ein til at to av forslaga var særleg aktuelle. I valet av desse delte Komitéen seg i to. Tre av medlemmane meinte at det forslaget som i registreringa fekk nummer 28, er det beste, medan ein medlem gjekk inn for nummer 23. Ein medlem valde å ikkje røyste.

Komitéen henta så inn faglege råd og vurdering av dei to forslaga frå ein av dei mest anerkjente heraldikarane i landet, Hans Cappelen, Oslo, og frå ein røynd heraldikar og teiknar, Arvid Sveen, Tromsø, som har teikna over 50 kommune- og fylkesvåpen.

Hans Cappelen skriv i si vurdering (13.11.) at han ville ha føretrekt eit kommunevåpen med berre eitt motiv. Men han har ingen sterke innvendingar mot å velje kommunevåpen med to.

Cappelen rår frå å velje kommunevåpen «med pennesplitten lagt tversover de tre låbladene» slik det er på forslag nummer 23. Dersom ein skulle velje forslag nummer 28 (pennesplitt «innramma» av ein lå på kvar side) er Cappelens råd at figurane blir «tegnet og formet med litt mer avstand fra hverandre».

Etter at Hans Cappelen hadde rådd frå å bruke forslag nummer 23 som kommunevåpen for nye Volda, vart han spurd om *amboltsymbolet*, som er eit av dei innsende forslaga, kunne bli heraldisk akseptert som kommunevåpen for nye Volda. I svaret viser Cappelen til at Hol kommune i Buskerud og Trøgstad kommune i Østfold har ambolt som symbol i sitt kommunevåpen. Om våpenet til Trøgstad kommune i høve til det innsende frå Komiteen, skriv Cappelen:

I ren svart-hvitt versjon uten farger, vil våpnene være like. Faren for forveksling vil være ganske stor, både i svart-hvitt og i farger selv om det jo er stor geografisk avstand mellom kommunene. Men i vår tid med mye reising, travle massemedia og raske klikk på nettet, er faren der for forveksling, og kanskje

Trøgstad selv vil protestere fordi våpnene blir lette å forveksle, noe som er forbudt i straffeloven paragraf 165, bokstav b.

Arvid Sveen skriv i si vurdering at nr 28 er det beste utkastet. Han skriv om dette:

Det tar godt vare på tradisjonen frå de to tidligere kommunale våpen.Tegneren bør kanskje jobbe litt mer med låbladene form i forhold til skjoldformatet, men så langt synes jeg kanskje det mest stiliserte låparet er det beste (med spisst låblad). ... Samtidig er både pennespilt og låblad gode heraldiske motiv.

Som Hans Cappelen rår Arvid Sveen frå å bruke forslag nr 23. Grunngevinga hans er denne:

Dette forslaget vil jeg fraråde da figurene ikke lenger er en flate-tegning, men snarere et slags perspektiv der pennespilt er foran og låbladene bak. På avstand får denne sammensatte figuren et annet uttrykk og som nesten kan likne en slags krabbende bille.

Om amboltmotivet skriv Arvid Sveen:

Dere kjenner selvfølgelig til at Trøgstad i Østfold har sølv ambolt på blå bunn, og at Hol i Buskerud har tre sølv ambolter på blå bunn. At to kommuner allerede bruker motivet synes kanskje som en god nok grunn til ikke å velge ambolten. Om ambolten likevel skulle velges, ville jeg valgt mer forskjellig farge og metall enn for de andre som er i bruk, for eksempel svart ambolt på gul bunn, eller svart ambolt på metall bunn. – For ambolten er fint tegna!

Jeg ville heller ikke være ulykkelig om den nye kommunen valgte ett av de to våpnene som har vært brukt til nå, men jeg forstår godt ønsket om et samlende motiv i målet om at to nå skal bli til en.

Samrøystes vurdering

Komitéen legg til grunn at det truleg er brei semje mellom folk i Hornindal og Volda om at dei noverande kommunevåpena er vellukka både i motivval og utforming. Dei mange forslaga med kombinasjonar av dei to motiva, pennespilt (Volda) og tre låar (Hornindal) kan tyde på at det er ei positiv forventning om at begge kommunane skal få med seg noko av identiteten i dei noverande kommunane inn i nye Volda.

Med utgangspunkt i dei innkomne forslaga til nytt kommunevåpen vurderer Komitéen det slik at det beste og mest høvelege vil vere å velje eitt som bygger

vidare på symbolbruken i dei to noverande kommunevåpena. Dette ser Komitéen som rimeleg også fordi det mellom forslaga er fleire som utmerkjer seg med god design.

Eitt av dei – det som har fått nummer 28 – er etter Komitéen si vurdering det som peikar seg ut som det beste. Dette forslaget presenterer ei ny og heilskapleg form med utgangspunkt i dei to eksisterande kommunevåpena. Symbolikken er tydeleg og lett atkjennande. På ein betre måte enn dei andre forslaga med liknande motiv sidestiller og jamstiller forslag nummer 28 dei to noverande kommunevåpena. Dette forslaget er etter Komitéen si vurdering også det beste ut frå ei estetisk vurdering.

Det er lagt vekt på at dei to heraldisk sakkunnige meiner at nr 28 er det beste av dei aktuelle forslaga. Ein har merka seg at både Hans Cappelen og Arvid Sveen har ønske om vidare arbeid med dette forslaget. Det bør etter vår vurdering skje i samarbeid mellom forslagsstillaren, heraldisk sakkunnige og Komitéen (jf. tilrådinga pkt. 3 og 4).

Når det gjeld topp-plassering og premiering i konkurransen, meiner Komitéen at forslag nummer 26 (i to versjonar) er så likt nummer 28 *når det gjeld motiv*, at premien bør delast mellom forslagsstillar til nummer 26 og forslagsstillar til nummer 28. I utforming er likevel nummer 28 monaleg betre enn nummer 26, og nummer 28 bør derfor kårast til vinnar.

Samrøystes konklusjon

Etter ei samla vurdering har Temakomit  for nytt kommunenamn og heraldikk kome til at forslaget med nummer 28 er det beste av dei aktuelle innkomne forslaga. Andre forslag som har vore vurderte under arbeidet, er lagde til sides på grunn av at to heraldisk sakkunnige har – av ulike grunnar – r dd fr    bruke dei.

Forslag nr 28 peikar seg ut både ved ein god og lett atkjennande symbolikk og med ei vellukka utforming. Dette er også det forslaget av dei aktuelle som på beste m te sidestiller og likestiller dei to kommunane ved at dei to symbola er sette saman som ein vakker heilskap. Kombinasjonen av ljå og pennesplitt fører også vidare noko av den positive identiteten til både Hornindal og Volda inn i nye Volda.

Samrøystes tilråding til Fellesnemnda

- 1. Forslagsstillar til nummer 28 og forslagsstillar til nummer 26 vert kåra til nummer 1 og nummer 2 i den utlyste konkurransen.***
- 2. Den fastsette vinnarpremien i konkurransen på 25 000 kroner vert å dele på vinnaren (nr. 28) og forslagsstillar nr 26 slik at nr. 28 får kr 15 000 og nr. 26 kr 10 000.***
- 3. Forslag nr. 28 med eventuelle justeringar vert vedteke som kommunevåpen for nye Volda. Bakgrunnen skal vere i blått. Pennesplitten og dei to ljåane skal vere i sølv.***
- 4. Når vinnar er kåra, får Komitéen fullmakt til – i samråd med vinnar og heraldisk rådgjevar – å gjere justeringar i vinnarforslaget.***

Svein Otto Espe

Odd A. Folkestad

Kari Aslaug Hasle

Torunn Lødemel Stokkeland

Jon Tvinnereim

Hornindal/Volda 22.11.2017